

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Václava Novotného a soudců JUDr. Ludmily Valentové a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **N. V. T.,** zast. Mgr. Zdeňkem Honzíkem, advokátem se sídlem v Plzni, Plynární 6, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 26. 8. 2003, č. j. 60 Az 56/2003 –16,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobce – stěžovatel se podanou kasační stížností domáhal zrušení rozsudku Krajského soudu v Plzni shora a vrácení k novému řízení a rozhodnutí z toho důvodu, že žalovaný vycházel ze zprávy Ministerstva zahraničních věcí USA o dodržování lidských práv ve Vietnamu za rok 2001, což považuje za zavádějící, neboť tato zpráva nemůže být brána dogmaticky, jako jediná spravedlivá a objektivní. Jedná se totiž o pohled zcela jiné kultury společnosti na toto teritorium, nehledě k tomu, že se jedná o stát, jemuž v některých případech zůstávají mezinárodní právní normy zcela utajeny, a to právě v oblasti dodržování lidských práv a práva na sebeurčení. Uvedl, že lidská práva nedodržují Spojené státy, neboť jsou mezinárodními organizacemi kritizovány za nedodržování lidských práv v oblasti černošské otázky a zajateckého tábora na Kubě. Navíc Česká republika je samostatným a demokratickým státem. A že tato zpráva není aktuální, když pochází z roku 2001 a není

součástí spisového materiálu. Dále směřuje svou stížnost do ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) zákona č. 150/2002 Sb. soudní řád správní (s. ř. s.), když napadený rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 26. 8. 2003 obdržel 8. 10. 2003. Současně požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Rozhodnutím žalovaného Ministerstva vnitra bylo dne 26. 3. 2003 pod č. j. OAM – 4045/VL-07-C10-2002 rozhodnuto o žádosti o udělení azylu stěžovatele tak, že azyl se neuděluje z důvodu neplnění podmínek uvedených v § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zák. č. 325/1999 Sb. o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb. o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o azylu), ve znění zákona č. 2/2002 Sb. a dále, že se na cizince nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Žalovaný správní orgán uvedl, že neshledal žádné důvody pro udělení azylu podle § 12 písm. a) a b) zákona o azylu, vyšel přitom ze žádosti, kterou stěžovatel podal dne 26. 8. 2002, v níž sdělil, že z vlasti vycestoval z ekonomických důvodů a dále z pohovoru konaného dne 19. 12. 2002. Ve svém rozhodnutí se opřel o zprávu Ministerstva zahraničních věcí USA o dodržování lidských práv ve Vietnamu za rok 2001. Správní orgán neshledal pro udělení azylu žádný z uvedených zákonných důvodů, neshledal ani důvody pro udělení azylu humanitárního podle § 14 cit. zákona a posoudil neexistenci překážek vycestování dle § 91 zákona.

Krajský soud v Plzni jako soud prvního stupně žalobu zamítnul, když se vypořádával s námitkami, jež stěžovatel uváděl, totiž, že rozhodnutí nebylo podepsáno oprávněnou osobou a dále, že nemohl ve Vietnamu zůstat pod hrozbou pošlapání lidských práv vládnoucího režimu, ekonomický důvod je jen následkem problému v politických sférách a tyto nejsou přezkoumány správním orgánem. Uvedl, že informace o Vietnamu nejsou pravdivé, skutečné a jsou zkreslené. Lidé ve Vietnamu nežijí na špatné ekonomické úrovni, to je již věcí minulosti, ale jsou pod psychickým útlakem s pošlapání lidských práv a jiných občanských práv.

Ze správního spisu soud zjistil, že v žádosti o udělení azylu uvedl stěžovatel, že je atheista - bez vyznání, není sám ani nikdo z rodiny členem žádné politické strany, k vojenské službě nebyl povolán, je zemědělec, nemajetný a že rodina je v těžké situaci, otec zemřel. Bojí se návratu, protože rodina si půjčila spoustu peněz na cestu, neměl by z čeho zaplatit dluh a přišli by o střechu nad hlavou. Obdobně se vyjadřoval i v rámci protokolu o pohovoru k žádosti o udělení azylu dne 19. 12. 2002 a v rámci tohoto protokolu byl informován o tom, že pro posouzení jím uváděných skutečností má správní orgán k dispozici, mimo jiné zprávy Ministerstva zahraničních věcí USA o situaci v oblasti dodržování lidských práv ve Vietnamu za rok 1998 až 2001, zprávu o svobodě vyznání ve Vietnamu ze září roku 2000 řečeného ministerstva a řadu informací Ministerstva zahraničních věcí České republiky z let 1997 – 2002 (v počtu 13). S obsahem těchto zpráv se stěžovatel seznámit nechtěl, ani ke způsobu jejich získání či je doplnit. Správní spis dále obsahuje řečenou zprávu o dodržování lidských práv za rok 2001 vydanou Ministerstvem zahraničí Spojených států v březnu 2002 a také zprávu o dodržování lidských práv za rok 2000.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadené rozhodnutí Krajského soudu v Plzni v mezích důvodů uplatněných ve smyslu § 103 a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatel v kasační stížnosti neuvedl patřičné ustanovení § 103, které by korespondovalo s důvody, pro něž je kasační stížnost podávána. Jediné písmeno odstavce prvního, které uvádí, se dotýká nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení, ale toto ustanovení vůbec nepřichází v daném případě do úvahy, neboť žádné takovéto rozhodnutí vydáno nebylo; bylo vydáno rozhodnutí ve věci samé. Přichází tak důvody uvedené pod písmeny a) až d) a podle obsahu kasační stížnosti důvod ve smyslu písm. a) a b). Soud však oprávněnost námitek stěžovatele neshledal proto, že jde o skutečnosti, které stěžovatel uplatnil až po té, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí a k takovýmto skutečnostem Nejvyšší správní soud ve smyslu § 109 odst. 4 s. ř. s. nepřihlíží. Tím míní především námitku, že citovaná zpráva Ministerstva zahraničních věcí USA o dodržování lidských práv ve Vietnamu za rok 2001 není součástí spisového materiálu a není aktuální. Správní spis tuto zprávu obsahuje a stěžovatel tuto námitku dříve nevznesl. Nelze tak přihlížet k tvrzení, že soud prvního stupně vycházel z neúplného spisového materiálu. Soud prvního stupně se velmi podrobně vypořádal s důvody, pro které měl za to, že namítané procesní pochybení spočívající v tom, že rozhodnutí správního orgánu nepodepsal přímo ředitel příslušného odboru, nezpůsobuje nicotnost, ani nejde o takovou vadu, která by měla za následek nezákonnost rozhodnutí ve věci samé. Nelze se ztotožnit s názorem stěžovatele, že by takovéto rozhodnutí bylo možno považovat za nicotné, neboť nejde o takovou vadu, jež by nicotnost s sebou přinášela. Rozhodnutí vydal správní orgán k tomu věcně a místně příslušný v rámci své pravomoci a kompetence a není zpochybňováno tímto správním orgánem. Námitku stěžovatele o porušování lidských práv Spojenými státy, soud vnímá jako politický názor, nikoli jako relevantní informaci, která by měla být v tomto řízení dokazována. Právě proto, že Česká republika je samostatným a demokratickým státem, nemá soud obavu z toho, že ztotožnění se se stanoviskem Ministerstva zahraničí Spojených států, pokud jde o situaci v oblasti dodržování lidských práv ve Vietnamu, by znamenalo ztrátu suverenity, svobody a demokracie.

Stěžovatel při pohovoru, který s ním byl veden dne 19. 12. 2002, uváděl důvody, které se vůbec nedotýkaly politické situace ve Vietnamu, nýbrž výlučně tíživé ekonomické situace jeho osoby a rodiny. Obecné námitky směřující vůči správnosti obsahu zprávy Ministerstva zahraničí USA nemění cokoli na faktu, že důvod, který stěžovatel pro udělení azylu uváděl, měl povahu ekonomických potíží, a tudíž žalovaný nepochybil, jestliže pro takovýto důvod azyl neudělil. Za této situace se jeví jen účelovým tvrzení o relativně dobré ekonomické situaci ve Vietnamu, protože to nic nevypovídá o skutečné situaci stěžovatele, jak ji sám v průběhu správního řízení popsal, ani o okolnostech a důvodech, pro které o azyl žádá.

Předmětem posuzování žalovaným, ale ani soudu I. stupně nebyla míra ztotožnění se s náhledem Spojených států na politickou situaci v zemi, když rozhodujícím byla okolnost, že důvod pro neudělení azylu byly tvrzené ekonomické potíže stěžovatele, což mezi relevantní důvody pro udělení azylu nepatří. Argumentace pohledem odlišné kultury není ve vztahu k zákonným kritériím významná, protože pohled Evropana, který rozhoduje o udělení azylu je objektivně odlišný od pohledu a životních zkušeností státního příslušníka VSR, který o azyl v Evropě žádá.

Poskytnutí azylu je zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území České republiky a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území ČR, tak jak jsou upraveny např. v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR.

Dle § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má

odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Dle § 13 zákona o azylu se rodinnému příslušníkovi azylanta, jemuž byl udělen azyl podle § 12 nebo § 14, se v případě hodném zvláštního zřetele udělí azyl za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení azylu nebude v jeho případě zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12. Rodinným příslušníkem se pro účely sloučení rodiny podle odstavce 1 rozumí manžel azylanta, svobodné dítě azylanta mladší 18 let, nebo rodič azylanta mladšího 18 let. Předpokladem udělení azylu za účelem sloučení rodiny manželu azylanta je trvání manželství před udělením azylu azylantovi.

Dle § 14 zákona o azylu jestliže v řízení o udělení azylu nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.

Jak vyplynulo ze správního spisu, správní orgán v řízení rovněž zkoumal, zda v případě stěžovatele nebyly dány důvody pro udělení humanitárního azylu a dospěl k závěru, že tomu tak není. Podle ustanovení § 14 zákona o azylu lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu, jestliže v řízení o udělení azylu nebude zjištěn důvod udělení azylu podle § 12. Udělení azylu je na volné úvaze příslušného správního orgánu a rozhodnutí o něm přezkoumává soud pouze v omezeném rozsahu. Protože správní orgán řádně zjistil a posoudil jak osobní situaci stěžovatele, tak i stav v jeho zemi, a pokud z nich sám nevyvodil důvody pro udělení humanitárního azylu, je takové rozhodnutí v jeho pravomoci, zejména, když stěžovatel ve správním řízení ani žádné důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu sám neuváděl.

Z údajů uváděných stěžovatelem v návaznosti na zprávu o stavu dodržování lidských práv ve Vietnamu nevyplynuly důvody zakládající překážku vycestování dle § 91 zákona o azylu, spočívající zejména v tom, že by stěžovatel byl nucen vycestovat do státu, v němž by byl ohrožen jeho život nebo svoboda z důvodu jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro politické přesvědčení nebo do státu, kde mu hrozí nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu nebo kde je jeho život ohrožen v důsledku válečného konfliktu, nebo do státu, který žádá o jeho vydání pro trestný čin, za který zákon tohoto státu stanoví trest smrti a nebo by to bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

Z rozsudku krajského soudu, napadeného kasační stížností, je zřejmé, že se soud zabýval námitkami stěžovatele uplatněnými v žalobě, přičemž byl při posuzování zákonnosti rozhodnutí žalovaného správního orgánu vázán v souladu s ustanovením § 75 odst. 2 s. ř. s. rozsahem a důvody opravného prostředku a při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

Nejvyšší správní soud tak neshledal námitky stěžovatele spočívající v nezákonnosti a nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení za důvodné.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení, spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že

při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Skutková podstata, z níž správní orgán vycházel v napadeném rozhodnutí, je se spisy v rozporu, pokud skutkový materiál, jinak dostačující k učiněnému správnému skutkovému závěru, ve spisu obsažený, vede k jiným skutkovým závěrům, než jaký učinil rozhodující orgán. Skutková podstata nemá oporu ve spisech, chybí-li ve spisech podklad pro skutkový závěr učiněný rozhodujícím orgánem, resp. je nedostačující k učinění správného skutkového závěru.

Takové vady řízení však nebyly shledány. Ze správního spisu je zcela zřejmé, že správní orgán provedl v řízení úplné dokazování a je z něj zřejmé, z jakých důkazních prostředků správní při svém rozhodování vycházel. Důkazní prostředky byly zhodnoceny a provedené dokazování vyústilo v řádně zjištěný skutkový stav, z něhož správní orgán při svém rozhodování o tom, zda jsou zde důvody pro udělení azylu dle § 12, § 13 odst. 1 a odst.2 a § 14 vycházel. Ze spisového materiálu bylo rovněž zjištěno, že stěžovatel nebyl nikterak krácen na svém právu seznámit se s podklady pro rozhodnutí, vyjádřit se k nim a navrhnout jejich doplnění. V rámci protokolu o pohovoru k žádosti o azyl ze dne 19. 12. 2002, v němž mu byla poskytnuta mimo jiné i zpráva MZV USA o situaci v oblasti dodržování lidských práv ve Vietnamu za roky 1998 a 2001, vyjádření k těmto informacím odmítl.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná a proto ji dle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 56 odst. 2 za použití ustanovení § 120 s. ř. s. rozhodl o kasační stížnosti přednostně, nerozhodoval již o podaném návrhu stěžovatele o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.) a žalovanému, který byl v řízení úspěšný, náklady řízení nevznikly, resp. je neúčtoval. Proto soud rozhodl, že žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 26. 2. 2004

JUDr. Václav Novotný
předseda senátu